

Книги-ювіляри 2020

Цього року виповнюється 100 років роману Євгена Замятіна “Ми”

Євген Замятін народився 20 січня (1 лютого) 1884 року. Письменник-неореаліст, літературний критик, публіцист, сценарист.

У 1920 році закінчив роботу над романом “Ми”, з якого починається розквіт антиутопії – дуже популярного літературного жанру сучасності.

У 1921 році рукопис роману “Ми” був відправлений до Берліну для публікації видавництвом З. Гржебіна, з яким Замятін був пов’язаний договірними відносинами. Видавництво відправило копію роману до США для перекладу та видання англійською мовою.

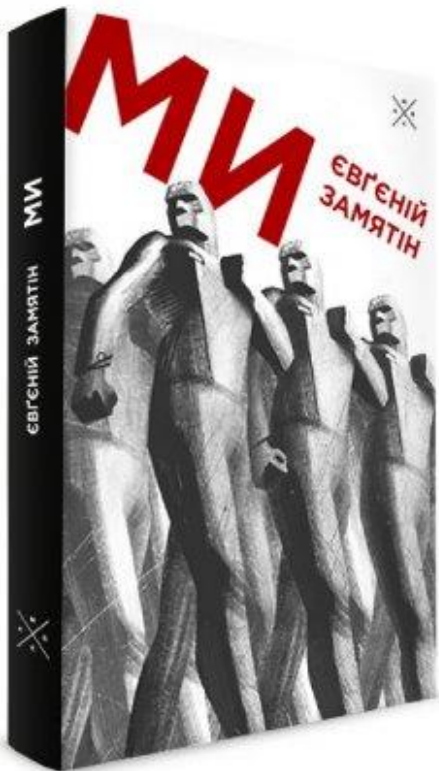
Радянська цензура заборонила публікацію роману як такого, що насміхається над комуністичним ладом. Роман “Ми” був виданий в Нью-Йорку англійською мовою у 1925 році. Ці переклади помітно вплинули як на літературне життя Європи, так і на долю автора.

Замятін емігрує до Берліну, а далі до Парижу. Пише статті для французьких газет, працює над оповіданнями та кіносценаріями.

Роман “Ми”, заборонений в радянський період, нині вважається одним з класичних творів світової літератури. Він описує суспільство жорсткого тоталітарного контролю над особистістю.

“Як зрозумів Замятін, сам по собі технічний прогрес, у відриві від морального, духовного розвитку, не тільки не сприяє покращенню людської природи, але загрожує витіснити людське в людині”, – зазначив у передмові до роману О. Михайлов.

“Ми” – роман про “суспільство рівних”, в якому людська особистість зведена до “нумера”. В ньому уніфіковане все – одежа та житло, думки та почуття. Немає ні сім’ї, ні тривалих відносин...

Але чи можливо витравити з людини жадобу свободи, доки вона залишається людиною?

Сюжет роману фантастичний, події розгортаються в далекому майбутньому в Єдиній Державі – утопічному місті загального щастя. Держава повністю взяла на себе піклування про своїх жителів, точніше, вона прикувала їх до щастя: загального, обов'язкового, рівного.

В Єдиній Державі немає голоду, переживань, любові. Любов зведена до медичних процедур по рожевим талонам. Створена нова практична наука – ”дитиноведення”. Діти виховуються на Дитино-Виховному заводі, де шкільні предмети викладають роботи. Мистецтво замінили Музичним Заводом, марші якого додають нумерам бадьорості. Естетичне задоволення

викликають у жителів такі твори як “Квіти Судових вироків”, трагедія “Той, що запізнився на роботу” та настільна книга “Станси про статеву гігієну”. Монолітними шеренгами по чотири “нумера” марширують на лекції, на роботу, на прогулянку.

Головний герой роману – математик, один з багатьох нумерів (так називають людей) інженер Д-503, із захопленням описує засноване на математиці упорядкування життя в місті-державі під владою всемогутнього “Благодійника”. Він і не задумується про те, що можна жити інакше: без “Зеленої Стіни”, квартир із скляними стінами, “Державної Газети”, “Бюро Хранителів” та “Благодійника”. Але після зустрічі з І-330 він входить до групи революціонерів, що хочуть знищити існуючий в місті лад.

О. І. Солженіцин оцінив роман як “блискучий, виблискуючий талантом твір; серед фантастичної літератури рідкісний тим, що люди – живі та їх доля дуже хвилює”.

Зображення утопічного світу зсередини, з погляду одного з його жителів – належить до новаторських ідей Є. Замятіна. “Ми” – роман-застереження про страшні наслідки відмови від власного я. Його вважають пророцтвом та застереженням не тільки від тоталітаризму влади, але й майбутньої влади машин. Письменник не хотів налякати читача. Своїм завданням бачив серйозно попередити про подібний рай. Що ж, йому це вдалось!

Російською мовою роман “Ми” вперше був надрукований у 1952 році американським видавництвом імені Чехова. З видатним твором можна ознайомитися в Полтавській бібліотеці для юнацтва ім. Олесья Гончара:

Замятин Е. И. Мы : роман / Е. И. Замятин. – М. : АСТ, 2002. – 256 с.

Замятин Е. И. Мы : роман / Е. И. Замятин // Антиутопии XX века. – 1989. – С. 13–130